

tatásuk számos önfeláldozó orvos és asszisztens szakavatott közreműködésével és felügyelete mellett.¹¹³

A közösség számára komoly egészségügyi problémát jelentett, hogy nemigen tudtak mit kezdeni az egyre több halottal. A Zsidó Tanács feladata volt a gettóban elpusztult és a gettón kívül megölt zsidók eltemetése. Eredetileg a Zsidó Tanács megegyezett a Budapesti Temetkezési Vállalattal, hogy a zsidó halottakat továbbra is a közösség nagy temetőiben temetik el. Ám bonyodalmak támadtak, mikor mindkét nagy temető zsidó alkalmazottait hirtelen letartóztatták, és még a nyilaspuccs előtt deportálták Auschwitzba. A puccs után a pesti hitközség Chevra Kadisha (Szent Egylet) vezetőit és legtöbb alkalmazottját szintén letartóztatták, ami nehezítette a problémát. A válságot figyelemre méltó hatékonysággal oldották meg, hála Trebitsch Márkus, a Chevra főtitkára odaadó fáradozásainak.¹¹⁴ Solymossy és az illetékes városi hatóságok segítségével a Chevra engedélyt kapott, hogy a Községi Temetkezési Egylet létesítményeinek igénybevételével folytathassa működését. Trebitsch erőfeszítései eredményeképpen mindkét gettóban nyilvántartó iroda létesült, bár munkájukat gyakran lehetetlenné tette, hogy a nyilasok az áldozatok személyi papírjait is megsemmisítették.

Mielőtt a szovjet csapatok december 27-én bekerítették Budapestet, a temetkezés viszonylag rendezetten folyt. A rituális szertartásokat a gettóban tartották meg a Kazinczy utca 44. sz. alatti szükséggravatolóban. A koporsókat a gettó kapujáig kísérték, ott átadták a keresztény sofőröknek, akik elszállították azokat a nagy Rákoskeresztúri temetőbe. A szertartásokat rendszerint dr. Berend Béla, a gettó rabbija, a Tanács tagja vezette. A nemzetközi gettóban elhunytak számára a szertartásokat rendszerint a Pozsonyi út 32.-ben tartották.

A gettókon kívül meghalt zsidók tetemeit a Bonctani Intézet épületében gyűjtötték össze. Dr. Juhász József rendőrtanácsos együttműködésének köszönhetően a holttesteken nem végeztek boncolást, mivel ezt a zsidó törvények tiltják.

A temetőbe szállított összes holttestet nem letették rögtön eltemetni az állandó munkaerőhiány miatt. A zsidó sírásók elhurcolása után csak 10–12 keresztény sírásó maradt a napi 80–120 holttest eltemetéséhez. A temetést Nyiri János, a temető keresztény főkertésze irányította, aki nemcsak továbbra is ellátta hagyományos feladatkörét, de átvette a hagyományos Chevra Kadisha-képviselő legtöbb kötelességét is. Pontos nyilvántartást vezetett a sírokról, feltüntetve a mintegy 100 kettős sír esetében az alulra, illetve fölülrre eltemetettek neveit.

December 24-e után a heves harcok miatt a holttesteket már nem lehetett kiszállítani a Rákoskeresztúri temetőbe. Egy ideig a holttesteket a